Ч. 309 (13.508). Львів, середа 22. листопада 1933. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ПРО ВИБОРИ ДО МІСЬКИХ РАД.

ПОСТАНОВИ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ У. Н. Д. О.

Центральний Комітет УНДО на засіданні дня 18. ц. м. в справі виборів до міських рад на терені Східної Галичини по вислуханні делегатів з поодиноких міст приняв слідуючі постанови.

1) Нові самоуправні закони відбирають самоуправі всяку окремішність і роблять її складовою частиною державної адміністрації. Виборчі розпорядки, а зокрема самоуправні виборчі регуляміни своєю складністю, формалістикою, короткими речинцями, системою голосування, а головно поділом на округи, спрямованим на змайоризування українського населення, не дають можливости українському населенню вибрати належне йому представництво у міських радах і в той спосіб у великій мірі позбавляють його можливости боронити як слід своїх національних, культурних і господарських інтересів у міській самоуправі.

2) З огляду на велику вагу міст у нашому національному житті і на розвиток тих міст у теперішньому і майбутньому, Центральний Комітет мимо тих великих законних і фактичних труднощів, вважає вказаним, щоби українське населення взяло масову участь у виборах та доложило всіх зусиль, щоби вибрати належну нам скількість наших представників до міських самоуправ.

3) Центральний Комітет доручає місцевим виборчим комітетам у всіх містах вносити самостійні українські листи кандидатів і вибирати самостійно наших представників до міських громадських рад.

4) При тому Ц. К. виключає всякі порозуміння з представниками неукраїнського населення міст.

Львів, дня 19. листопада 1933.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УНДО:
Д-р Дмитро Левицький в. р., голова.
Володимир Целевич в. р., головний секретар.

15-ліття Української Академії Наук.

27. листопада 1918 р., під акомпаніямент гармат повстанчого війська проти гетьманської влади, зійшлося сім академиків з числа дванацяти, призначених 14. листопада т. р. гетьманом П. Скоропадським, для переведення виборів президента й неодмінного секретаря. Закритим голосуванням обрали акад. В. Вернадського — на президента, а акад. А. Кримського — на неодмінного секретаря. Від цього установчого спільного зібрання Української Академії Наук починається її життя.

Ідея утворення Української Академії Наук повстала вже з початком революції 1917 р. серед членів Українського Наукового Товариства з Києві, але перевели її в життя аж при кінці 1918 р. Цікаво, що й установче зібрання Академії відбулося в помешканні Українського Наукового Товариства в Києві.

Первісний склад Академії залишився без зміни до 25. січня 1919 р., коли внаслідок таємного голосування доповнили склад Академії новими членами, а саме обрано на академиків Б. Кістяківського, М. Сумцова та С. Єфремова. З того часу склад Академії послідовно збільшувався, так, що на 1. січня 1932. р. вже намічували 79 академиків. Зайшли на цей час зміни і в президії Академії: на чолі Академії послідовно стояли такі особи: В. Вернадський, О. Левицький, М. Василенко, а після його усунення більшовицькою владою — знов О. Левицький, далі В. Липський, Д. Заболотний і тепер О. Богомолець; посаду неодмінного секретаря після А. Кримського займає А. Корчак-Чепурківський.

Протягом 15-ти років Українська Академія Наук пережила декілька політичних режимів — гетьманський, Директорії У. Н. Р., денікінської окупації та кількома наворотами — більшовицький. Особливо тяжко відбився на житті Академії період денікінської окупації. Денікінці не лише припинили видачу державної допомоги для Академії Наук (утримання її перебрало на себе українське громадянство, вносячи пожертви до фонду Товариства Шкільної Освіти), але й заборонили спільні зібрання Академії, дозволяли собі знущатися над співробітниками Академії, вивіску з написом „Українська Академія Наук“ зірвали в ночі з наказу іншого поліційного пристава і інших офіцирів. Хоч половина співробітників Академії розбіглася через денікінців з Києва, все ж друга половина інтенсивно працювала в комісіях, які денікінська влада не догадалася зліквідувати.

Матеріяльне становище Академії до 1924 р. було надзвичайно жахливе: утримання академикам і науковим співробітникам або зовсім не виплачували, або виплачували в такій сумі, що її не вистарчало навіть на нуждение харчування. І все ж, мерзнучи в холодних академічних приміщеннях і дома, академики й наукові співробітники, голодні й холодні, — проводили свою академічну працю.

Аж від 1924 р. поволі стало минати для Академії лихоліття, штат співробітників збільшувався, повернувся з еміграції акад. М. Грушевський, що вже в перший рік своєї діяльности в Академії (в 1924 р.) встиг видати чотири книжки наукового журналу українознавства „Україна“. Ще нещасливіший для умовин праці Академії був 1927 р., коли у звязку зі святкуванням десятиліття жовтневої революції дістала Академія нове приміщення — великий будинок, що почав будуватись ще за царських часів для нової Ольгинської ґімназії.

І саме в той час, коли Академія, здавалося, ще з більшою інтензивністю моглаб розвинути свою наукову діяльність, завдяки поліпшенню матеріяльного становища Академії, над нею несподівано нависло нове лихо: більшовицька влада задумала доповнити склад Академії громадсько-політичним елементом, щоб за його допомогою звернути наукову працю Академії „в напрямку соціялістичної реконструкції суспільства й народнього господарства“. Більшовицька влада ніяк не могла примиритися з тим, що Академія Наук базувала свою наукову працю не на методі марксизму-ленінізму та догматах комуністичної партії. Претекстом для доповнення складу Академії новими членами з кола партійних діячів послужило викриття конспіративної протикомуністичної орґанізації „Спілки Визволення України“, до якої за даними ДПУ, належали акад. С. Єфремов та декілька співробітників Академії Наук.

Новообрані академики з кола громадсько-політичних діячів — О. Шліхтер, В. Затонський та М. Скрипник — відразу повели атаку за підпорядкування наукової праці Академії директивам більшовицької влади.

Не буду тут зупинятися на життю Академії за останні чотири роки, бо про це доводилося мені писати на сторінках „Діла“ в статтях під заголовком „Деякі риси з життя й праці ВУАН“.

Одно можна сказати, що з 1929 р. починається нове лихоліття — підупад наукової діяльности Академії внаслідок підпорядкування наукової праці директивам більшовицької влади.

Безперервні „чистки“ серед академиків і наукових співробітників Академії завершилися оце недавно звільненням чотирьох академиків-галичан з тих мотивів, що вони не перейнялися комуністичною ідеольоґією.

Нове лихоліття, яке переживає Українська Академія Наук (до речі, — в 1921 р. її переіменовано на Всеукраїнську Академію Наук, скорочено — ВУАН) протягом останніх чотирьох років утворило ту задушливу духову атмосферу, яка розуміється, не може сприяти розвиткові науки. Але хочеться вірити, що як у свій час академики й наукові співробітники Академії з подиву гідним стоїцизмом переносили всі лиха фізичного життя, — правда, з великими жертвами, серед яких досить згадати П. Стебницького, що помер внаслідок хронічного голодування, — так само перенесуть вони і теперішні тяжкі психічні умовини. Минуло одне лихоліття, мине й друге.

Ст. Сірополко.

Виборча ординація до міських рад.

VII.

ДАЛЬШІ ПОСТАНОВИ ПРО ПОДІЛ МАНДАТІВ.

Заступниками радних у поодиноких виборчих округах признається тих кандидатів з відповідної листи, які не здобули мандату, а одержали з черги найбільшу кількість важних голосів. Число заступників радних з кожної листи не може бути більше, від кількости припадаючих на ту листу мандатів радних. (§ 41.)

По устійненні вислідку виборів окружна виборча комісія складає протокол, який має включати прізвища членів окружної комісії, всі чинности окружної виборчої комісії, а передовсім ті чинности, що відносяться до перебігу голосування, оскільки голосування відбулося в окружній виборчій комісії, як також чинности получені з обчисленням вислідку голосування, а відтак імена, прізвища, вік і місце замешкання вибраних радних і їх заступників. Протокол підписують члени окружної виборчої комісії. (§ 42.)

Виборчий протокол зі всіми виборчими актами окружна комісія пересилає негайно головній виборчій комісії, яка на підставі тих протоколів виготовляє загальне зіставлення вислідку виборів для цілого міста після виборчих округ та оголошує про це афішами.

В оповіщенні належить подати:

а) число відданих важних карток до голосування в кожній виборчій окрузі,

б) число важних карток до голосування відданих у кожній окрузі на поодинокі листи кандидатів,

в) число мандатів добутих поодинокими листами кандидатів,

г) імена, прізвища, вік і місце замешкання

вибраних радних в кожній окрузі з кожної лісти кандидатів,

д) імена, прізвища, вік і місце замешкання заступників радних з кожної лісти кандидатів.

е) зміст постанов, що відносяться до виборчих протестів. (§ 43.)

ВИБОРЧІ ПРОТЕСТИ І УНЕВАЖНЕННЯ ВИБОРІВ.

Вибори є неважні:

а) коли стверджено, що в даній виборчій окрузі при виборах мали місце перекупства, фальшування, або якінебудь підступи, а ці проступки могли вплинути на вислід виборів,

б) коли вибори переведено невгідно з постановами цього реґуляміну, а поповнені похибки могли вплинути на вислід виборів. (§ 44.)

У речинці 7-ми днів по оголошенні висліду виборів головною виборчою комісією, щонайменше таке число виборців даної виборчої округи, яке є управнене зголосити лісту кандидатів, має право внести протест проти виборів у тій окрузі з домаганням уневажнення виборів у цілости, або лише відносно вибору деяких радних. Протести проти виборів зноситься на письмі до головної виборчої комісії, яка в 3-денному речинці має цей протест переслати з відповідними виясненнями і виборчими актами до влади, що має вирішити протест. Внесення протесту проти виборів здержує уконституування нововибраної міської ради. (§ 45.)

Про уневажнення виборів у цілости, або лише вчасти і то так з уряду, як внаслідок протесту, рішають: відносно міст невиділених з повітового самоуправного звязку — повітовий староста, відносно міст виділених — воєвода. (§ 46.)

На випадок уневажнення вибору поодиноких радних з уряду, або внаслідок внесення протесту, вступають по черзі на їх місце заступники. Коли уневажнено вибори в цілости в даній виборчій окрузі, влада розписує напротязі 14-ти днів нові вибори в тій окрузі. Нові вибори відбуваються на основі тих самих списків виборців, а переводять їх ті самі виборчі комісії. Списки виборців може виборча комісія змінити внаслідок обоснованих рекламацій, внесених на підставі постанов цього реґуляміну. (§ 46.)

РОЗВЯЗАННЯ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

На випадок невнесення протесту проти виборів у приписаному речинці, головна виборча комісія передає всі виборчі акти зверхникові міської громади до переховання в архіві. Коли виборчий акт є правосильний, розвязується всі виборчі комісії. (§ 47.)

ДОПОВНЯЮЧІ ВИБОРИ.

Коли в часі каденції лісти заступників радних вичерпаються, аІ число радних зменшиться на 20 відс., влада може розписати доповняючі вибори. Та сама влада обовязана це зробити, коли число радних зменшиться на 30 відс. При обчисленні 20 або 30 відс. дроби заокруглюється вгору до повної одиниці. (§ 48.)

Постанови цього реґуляміну, що відносяться передовсім до розписання виборів, виборчих комісій, ліст кандидатів, списків виборців, вибору радних без голосування, оголошення ліст кандидатів і речинців голосування, способу голосування, обчислення і устійнення висліду голосування, виборчі протести і уневажнення виборів та розвязання виборчих комісій мають аналоґічне пристосування при доповняючих виборах.

Відповідна влада може або вдержати поділ міста на виборчі округи такий, який був при останніх головних виборах, або може також цей поділ змінити оскільки ця зміна є узасаднена зміною числа мешканців міста або в поодиноких виборчих округах.

Заступники радних, вибрані у доповняючих виборах, будуть покликувані на тих самих основах, як при головних виборах. (§ 49.)

КІНЦЕВІ ПОСТАНОВИ.

Кошти, звязані з переведенням виборів, поносить міська громада. Міська управа обовязана доставити виборчим комісіям льокалів з усяким потрібним уладженням та помічні сили, яких предсідники виборчих комісій можуть покликати до помочі виборчим комісіям при виконуванні їхніх обовязків. Всі прохання і свідоцтва у виборчих справах є вільні від стемплевих оплат, як також адміністраційних оплат самоуправних звязків. (§ 50.)

Цей розпорядок входить у життя з днем оголошення і обовязує на просторі воєвідств: краківського, львівського, станиславівського і тернопільського. (§ 52.)

В. Целевич.

VI. Конґрес Обєднання.

Ню Йорк, 4. XI. 1933.

ОРҐАНІЗАЦІЯ КОНҐРЕСУ.

Конґрес Обєднання Українських Орґанізацій в Америці відбувся тут у пятницю 3. листопада при участи близько сотки учасників та в поважних і всесторонніх дебатах порушив низку пекучих справ українського народу взагалі й української іміграції зокрема.

Конґрес відкрили в год. 10. рано. До президії Конґресу вибрано: гром. Миколу Мурашка як предсідника та гр. Евгена Скоцка з Ню Йорку і гр. Олександра Мерещака з Ансонії як секретарів. Вибрано комісії: виборчу, пресову й резолюційну.

ЗВІТ УСТУПАЮЧОГО УРЯДУ.

Уступаючий предсідник, п. Омелян Ревюк, подав загальний нарис роботи уряду за три роки.

Рекордовий секретар, д-р Лука Мишуга, переходив подрібно справу за справою, яку порушувало у своїй діяльности Обєднання від 5. Конґресу, починаючи масовою акцією в 1930 р., кінчаючи на акції в справі голоду на Великій Україні в 1933 році.

АКЦІЯ В СПРАВІ ГОЛОДУ НА ВЕЛ. УКРАЇНІ.

В цій справі предложив він Конґресові резолюцію, в якій Конґрес Обєднання підніс рішучий протест проти признання Совітської Росії і проти виголоджування України.

Місяць листопад проголошено місяцем протесту проти того, що діється на Україні.

Неділю, 19. листопада, проголошено неділею національної жалоби й молитви за український нарід в СРСР.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 22. ЛИСТОПАДА 1933.

Совітські мистці і діячі про свою працю.

І. Репрезентаційне число „Вядомосці Літерацких".

Найживіший, передовий польський літературний журнал „Вядомосці Літерацке" присвятив 47-е цьогорічне число сучасній мистецькій культурі Радянського Союзу. Редакція повідомляє про це своїх читачів такою заявою: „У нинішньому числі 39 чільних совітських письменників і діячів уперше зі сторінок польської преси промовляє безпосередньо до польського читача, показуючи йому образ культури Союзу Радянських Республик. Це число — задумане ще рік тому — припадає на добу щораз сердечнішого порозуміння між Польською Республикою і СРСР. Коли на шляху того порозуміння, що у значній мірі причиняється втримати мир і рішає про будуччину Европи, що на всякі способи бориться перед повінню варварства, ця маніфестація польсько-російської дружби відограє хочби найскромнішу ролю, — редакція „Вядомосці Літерацких" уважатиме, що її завдання — скінчене".

Нема змоги переповісти всього змісту цього маніфестаційного числа, безумовно цікавого, досить живо складеного. Ось статті та головні їх автори: „Культура соціялізму, що родиться" — Карло Радек, один із передових комуністичних діячів і співробітників „Правди" та „Ізвестій"; „Життя совітської літератури" — М. Слонімський, повістяр; „У книгарні" — Корнило Зелінський, син члена Академії Польської Літератури проф. Тадея Зелінського, російський літературний критик; „Совітська література на початку другої пятилітки" Валерій Кірпотін, директор Інституту літератури, мистецтва і мови ленінградського відділу Комуністичної Академії і секретар орґанізаційного Союзу Північних Письменників, член редакції журналу „Літературний Критик"; „Про сучасну совітську драматургію" — Сергій Дінамов, редактор „Літературної Газети", заст. предсідника у підсекції західньої літератури в Комуністичній Академії; „Горкий і жовтнева революція" — Ілля Ґруздев, критик, автор 6 теоретичних книжок про літературу і 130 статтей; „Про себе як письменника" — Андрій Белий, відомий поет і повістяр, колись символіст; „Кілька слів розяснення" — Алексій Толстой, відомий повістяр і драматург; „Автопортрет" — Всеволод Іванов, повістяр і драматург; „Чверть години автобіографії" — Вера Інбер, відома поетка, повістярка, журналістка; „Моє життя і книжки" — Леонід Леонов, повістяр, (його повісті перекладені на чужі мови); „Справа смерти" — Борис Пільняк, один із найбільших суч. рос. письм., з походження німець; 13 томів його повістей і оповідань перекладених на кільканацять мов; поезії А. Безименського, Б. Пастернака, М. Светлова, А. Жарова, С. Кірсанова та Іллі Сельвінського, передових російських поетів; „Чи істнує у СРСР літературна сатира?" — Мих. Кольцов, постійний фейлетоніст „Правди" і редактор „Огонька" та „За рубежом"; „Росте нова людина" — М. Огнев, автор відомої повісти „Костя Рябцев"; „Репортаж бореться" — Сергій Третяков, автор відомої песи „Реви, Китаю!"; „Шляхи розвитку совітської преси" — Стефан Раєвський, денникар з „Ізвестій"; „Совітські енциклопедії" — Олекса Гуковський, співробітник історичного інституту Комуністичної Академії і редактор „Історії домашньої війни"; „15 літ совітського театру" — Анатоль Ґлебов, драматург автор пес „Ліга", „Зріст", „Загмук"; „Творчий шлях Маєргольда" — М. Волков, театральний критик; „Мій творчий шлях" — Всеволод Маєргольд, відомий режисер; „Старі та нові речі у радянськім театрі" — А. Луначарський, відомий комісар освіти і критик; „Суспільна роля театру" — Осаф Літовський, театральний критик, редактор журналу „Совєтскоє іскуство"; „Приступаючи до комедії" — С. Айзенштайн, відомий кіновий режисер; „Моя нова фільма" — Всеволод Пудовкин, відомий кіновий режисер; „Проблеми совітського кіна" — Борис Шумяцький, ректор Комуністичного Університету для східних робітників, директор Інституту Народнього Господарства, предсідник всесоюзного Комітету фотографічного і кінового промислу в СРСР; „Сучасне совітське малярство" — Ігнат Хвойнік, критик мистецтва, автор монографії про ріжних малярів; „Графічне мистецтво в СРСР" — Лев Варшавський, мистецький критик і „Різьба у СРСР" — А. Бассехес, журналіст, редактор плястичного відділу у „Совітському Мистецтві"; „Розвій совітської архітектури" — Давид Аркін, естет; „Шляхи совітського мистецтва" — М. Аркадієв, член народнього комісаріяту освіти, колишній секретар радянського посольства у Варшаві; „Музика у СРСР" — Болеслав Пшибишевський, син відомого польського письменника, керманич музичної секції Народнього Комісаріяту Освіти.

Як бачимо із цього довгого списку, матеріял тут багатий, автори непересічні. Усі вони оповідають про нові обставини, серед яких доводиться працювати совітським мистцям і про той пал праці, яким вони горять у вірі, що творять новий світ. Ніхто не думає заперечувати великих успіхів совітських мистців у театрі та кіні, небуденних талантів у літературі, малярстві та різьбі. Та те, що всі вони намагаються підкреслювати: сприятлива атмосфера праці, опіка держави для розвитку талантів, пахне дурманом, про який европейська опінія має віддавна вироблену думку.

Ріжні польські письменники висловлюються з приводу совітського числа „Вядомосці Літерацких" про потребу ближчих взаємин з невідомою їм досі культурою і мистецтвом. Відомо, що першою перепоною до цих взаємин є досі цензура, і тут і там. Дати вільний доступ книжкам і видавництвам з Польщі до СРСР — це здається одна з перших умовин і саме така, на яку обі сторони не годяться.

(Докінчення буде).

Постановлено видати друком документи політичного й економічного положення Великої України.

ДОПОМОГОВА АКЦІЯ.

Гром. Володимир Кедровський, уступаючий фінансовий секретар, зложив фінансовий звіт Обєднання за три останні роки. За той час зібрано на потреби краю 67.455.77 дол., а разом за 11 літ існування Обєднання — 216.288.15 долярів.

Касієр гром. Микола Данильченко доповнив цей звіт, подаючи як приклад збірки й розділ збірок за останній рік. Д-р Андрій Борак, як представник контрольної комісії, заявив, що всі звіти урядовців згідні з правдою та зазначив, що всі книги були ведені взірцево і що всі нарікання на опізнення висилки жертв неоправдані. Він поставив внесення ухвалити уступаючому урядові довіря. По короткій дискусії присутні ухвалили уступаючому урядові довіря через повстання з місць.

РЕФЕРАТИ Й ДЕБАТИ.

По одногодинній обідовій перерві почались дійсні наради Конгресу. Порушено велику масу важних справ, при чому дебату над кожною з них починали від відповідного реферату.

Гром. Володимир Кедровський реферував історичний похід Московщини на знищення України. Гром. Омелян Ревюк реферував про відносини українського імігранта до робітничих організацій. Про участь українських імігрантів у політиці Америки реферував гром. Михайло Піззак. Гром. Микола Данильченко на основі своїх довгих студій показував, які можливости має український імігрант вернутись до землі в Америці. Д-р Мишуга реферував про співпрацю Обєднання з іншими організаціями та про Всеукраїнський Конгрес. Д-р Володимир Галан прочитав реферат про потребу військового вишколу для американських українців. П-а Стефанія Чижович, делегатка краєвих інституцій, зложила звіт з участи українців у світовій виставі в Шикаґо.

Найживішу дискусію викликала справа української молоді й української школи в Америці. Тут уперше виступили референти від самої молоді: Володимир Буката, студент прав з Елизабет, Ню Джерзі та п-а Анна Балко, вчителька з Бруклина. Кореферат про школи виголосив як фаховий учитель гром. Осип Стеткевич та як практично в справі зацікавлений о. д-р Володимир Клодницький; від дяковчителів промовив між іншими бесідниками гром. Михайло Фатюк з Йонкерс.

НОВИЙ УРЯД ОБЄДНАННЯ.

Нововибраний уряд Обєднання уконституувався так: гром. Омелян Ревюк, голова; д-р Володимир Галан і гром. Микола Мурашко, заст. голови; д-р Лука Мишуга, рекордовий секретар; гром. Дмитро Галичин, фінансовий секретар; гром. Микола Данильченко, касієр; гром. Володимир Кедровський, гром. Теодор Свистун і д-р Семен Демидчук, контрольори; гром. Омар Малицький, о. д-р Володимир Клодницький, гром. Евген Скоцко, гром. Олександер Мерещак, п-а Балко, гром. Степан Шумейко, гром. Володимир Семенина, гром. Микола Близняк, гром. Володимир Буката, гром. Мих. Фатюк, д-р Андрій Борак, гром. Шуль-ський, гром. Швець, гром. Годівський та п-і Хома, члени уряду.

ЧИ ВИ ЗЛОЖИЛИ ЛИСТОПАДОВИЙ ДАР УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ?

Хуліґани.

Як пройдисвіти з „Русского Голосу" оплюьовують українські визвольні змагання та цілий український нарід?

„...Как извѣстно, в 1918 году австро-германскія войска, в количествѣ болѣе 700.000, заняли будущее „государство" политиков утопической несамостоятельности, и, если бы не разгром нѣмецкой армія на Западном фронтѣ силами союзников, то вряд-ли Петлюра со своими „австрійскими украинцами из Галиціи" видѣл бы тот дворец, в Парижѣ, какой он пріобрѣл за награбленное из югѣ Россіи в своем коротком „царствованіи" народное золото..

Сплошной обман, клевета, грязные дѣлишки за разными кулисами, и наряду с этим сплошная же бездарность, именуемая украинцами „неподготовленностью" к своей исторіи, — вот на чем покоится все украинство, — и как политическое движеніе, и как моральный памятник предателям русских племен...".

В українському перекладі звучить це так:

„Як відомо, в 1918 році австро-німецькі війська, у числі поверх 700.000, зайняли будучу „державу" політиків утопійної несамостійности, і — колиб не розгром німецької армії силами союзників на західнім фронті — Петлюра зі своїми „австрійськими українцями з Галичини" ледви чи бачив би ту палату в Парижі, яку придбав за награблене народнє золото на півдні Росії за свого короткого „панування"...

Повне ошуканство, клевета, брудні справочки за ріжними кулісами, і поруч із цим повна бездарність, яку українці називають „непідготовкою" до своєї історії, — ось на чому полягає все українство, — і як політичний рух і як моральний памятник зрадників російських племен..."

Такі два речення виписані чорним по білому в 44 числі „Русского Голосу" у Львові з 19. листопала 1933, у замітці „Шило з мішка" з приводу 15 роковин історичних подій.

Тільки два речення, а скільки в них образи найсвятіших українських національних почувань, скільки в них нечуваного нахабства одиниць, які своє політичне існування — разом з цілим отим часописом — завдячують виключно драчкам і чужонаціональній ласці, та скільки розперезаного хамства одиниць зпід темної зорі! Саме два дні тому згадали ми про головного редактора тої рептильки й „лідера" цілого того москвофільського гуртка, який групується довкола „Русского Голоса": Сірко-Каренін-Білинський-Бондаренко, хамелеон, що стільки шкур на собі має, скільки призвищ, вічний спекулянт на польсько-українськім конфлікті та віроісповідних спорах, якого професією стали безперервні інтриги і вічне „хожденіе" до польських і українських чільних діячів та установ (куди коли каже „конюнктура"), щоби бути то одних то других „контрагентом". Ренеґат зпід Тернополя, який загубив свою національність та став „русским галицько-малорусского или украинского происхожденія", який „орієнтується" і на СРСР і на „третю Росію" і на українців і на Польщу, коли це тільки вигідно, та який але нині помиї на нарід, з якого вийшов і має чоло говорити про „зрадників"...

Покійний Симон Петлюра мешкав у Парижі з рідною в двох малих кімнатках на передмістю та всього його „маєтку" в дні трагічної смерти не стало би на власний похорон. Але хуліґани, які на всі національні й громадські справи глядять виключно крізь призму „пособія", не всилі уявити собі людини, яка була при владі й стояла на чолі армії та не „заробила" на палату в Парижі!...

Не диво, що всі ті чесні одиниці з давнього москвофільського табору, які не затратили бодай почуття пристойности супроти рідного народу й рідного краю, не можуть довше терпіти такого „лідера" і таких метод „політичної бототьби" та починають бунтуватися проти тієї гнилі. Дивуємося лише, що всетаки такі типи як Сірки-Білинські мають мандат репрезентувати цілий табор та все ще мають у своїх руках — газету. Навіть таку ґазету, якої спеціяльною місією є сіяти роздор...

Мусол'ні підюджує Німеччину.

ЛЬОНДОН, 20. 11. ПАТ. Англійські часописи повідомляють з Риму, що на день 3. грудня заповіджена у Великій Фашистівській Раді генеральна дебата при участи Мусолінія на тему Союзу Народів. На думку англійської преси треба рахуватися з можливістю виступлення Італії зі Союзу Народів як наслідком тієї дебати. У всякому випадку італійська преса приготовляє публичну опінію в тім напрямі. Якщо це станеться, то з метою підпержати становище Німеччини щодо конечности реорґанізації Союзу Народів. Англійська преса передбачує, що незабаром буде скликана до Льондону міжнародня конференція, на якій рішиться справа Союзу Народів і розброєння.

Велика валютова афера.

ВІДЕНЬ, 20. 11. ПАТ. Комунікат віденської поліції стверджує, що валютова афера швайцарського т-ва „Арбітріюм" приймає щораз більші розміри. Слідство викрило, що товариство обіймало своєю діяльністю майже цілий европейський континент і перепачковувало валюти й цінні папери два роки. Трансакції виносили кількадесять міліонів шилінгів річно. У звязку з тією аферою ведеться доходження проти банкової фірми Гартенберга у Відні.

БУНТ МОРЯКІВ.

Ніччю на неділю на англійському кораблі „Клем", який причалив у Сан Педро в Каліфорнії, збунтувалася залога. 33 китайських моряків, напало з ножами та залізними дрючками на капітана та старшин і домагалися підвишки платні. Старшина схоронилася на капітанський місток і револьверами здержувала збунтованих аж прийшла поліція, що їх арештувала. Був ранений один старшина.

Бурливі вибори в Еспанії.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. З Еспанії повідомляють про криваві інциденти, що зайшли підчас останніх парляментарних виборів. До поважніших сутичок прийшло між комуністами і т. зв. людовою акцією в Севілі, де прийшло до стріляниння між політичними противниками в одній виборчім льокалю. Вбито 2 особи. У Валенції розбито виборчу урну, після чого прийшло до бійки, в якій згинула одна особа а кілька поранили. В деяких місцевостях прийшло теж до сутичок. В Ґаляраті вбили одного священика. В Мадриті прийшло до інциденту між соціялістами і прихильниками людової акції. Одного з кандидатів людової акції обвинуватила юрба, що перекупляє виборців. Нарід хотів його злінчувати. Кандидат на посла і поліцай, що його боронив, вийшли потурбовані. В Барцельоні був великий рух, хоча трамваї й автобуси страйкували. В одній виборчім льокалі розбили урну. Виборча фреквенція була дуже велика. Занотовано сильну участь жіноцтва.

Радянські замовлення в Америці.

В американських урядових колах уважають радянсько-американське порозуміння великим успіхом американського уряду, причому зазначують, що радянська сторона ніколи досі не пішла ще так далеко в уступках у комуністичній пропаґанді. Як зачувати, Радянщина задумує зробити замовлення на суму 520 міліонів долярів, між якими є 50 міл. на сиру бавовну, 100 міл. за залізничі матеріяли і 30 міл. долярів на ріжні машини.

По широкому світі.

— В одній хуаті біля Лєобену в Стирії австрійська жандармерія знайшла велику скриню з ручними гранатами і два маплихера, власність соціялістичної орґанізації, наслідком чого арештовано кілька осіб.

— В Ляйпціґу відбувся в неділю великий зїзд штурмовців при участи 25.000 осіб.

— Євангелицька церква в цілій Німеччині святкувала минулої неділі 450-ліття уродин Мартина Лютра.

День жалоби і протесту.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Зібрані дня 29. жовтня ц. р. на довірочній нараді громадяни **Фирлеївки**, пов. Золочів, ухвалили однозгідне відомі протестні резолюції. Ті резолюції присутні потім підписали.

ГОРОХІВЩИНА.

У православній церкві в **Горохові** дня 29. жовтня ц. р. після Служби Божої була відправлена жалібна панахида за померших наслідком голоду на Вел. Україні. В часі відправи пан-отець Ю. Мельник виголосив відповідну проповідь. Про переведення в тому дні жалоби і протесту подбав горохівський аматорський гурток, який у всьому проявляє живу діяльність.

ДРОГОБИЧЧИНА.

Український Комітет Ратунку України у **Трускавці** зложений із представників усіх місцевих товариств, перевів день 29. жовтня ц. р. як день загальної жалоби в отсей спосіб: В год. 10. була Служба Божа і панахида у битком наповненій церкві. В часі богослуження співав місцевий хор. На проповіді відчитано і пояснено пастирський лист. Після відправ у церкві відбулися сходини місцевих громадян у числі понад 200. На сходинах відчитано реферат про лихоліття України та ухвалено відповідні протестні резолюції. Реферат виголосив п. Осип Білас, президію Зборів творили голови всіх товариств. Слід зазначити, що громадяни Трускавця перевели день жалоби і протесту голодівкою, яка випала надзвичайно величаво та демонстративно. Особливо звертало увагу те, що ніде не видно було таких, що в цей день курили би. Взагалі місцеве громадянство поставилося до цієї маніфестації дуже гідно.

ЗАЛІЩИЧЧИНА.

В громаді **Синків** переведено день національної жалоби в той спосіб, що після богослужебних відправ у місцевій церкві відбулося спільне засідання виділових усіх місцевих установ, на яких ухвалено відповідні резолюції.

КАМІНЕЧЧИНА.

День 29. X. п. р. відсвятковано в **Буську** в той спосіб, що в год. 10 рано відслужено в місцевій церкві богослуження враз із панахидою. В год. 12. відбулись у місцевій читальні довірочні сходини представників місцевих і повітових товариств, інтелігенції та міщан, на котрих виголошено реферат про відносини на Рад. Україні і принято відповідні резолюції. В парохії **Ракоболти**, пов. Камінка Струмилова, в дні 29. X. п. р. відправлено торжественну Службу Божу. На богослуженні були приявні також громадяни села **Купче**. Місцевий парох о. В. Лиско виголосив проповідь і відчитав лист наших владик. Проповідь зробила на присутніх дуже глибоке враження, так що часами чути було в церкві голосний плач. Зібрань ані ухвал ніяких не було, бо в суботу явився був у пароха жандарм і заявив, що не вільно уладжувати ніяких зборів ані якихсь особливших богослужень.

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

Дня 27. жовтня ц. р. скликала ініціятивна група збори громадян українців міста **Кремянця** для влаштування дня протесту і жалоби. Присутні на зборах вирішили влаштувати 29. X. урочисту панахиду і про це повідомити ширші круги громадянства відповідними жалібними оповістками. Крім того мали бути в усіх українських установах виставлені заклики приєднуватись до протестаційної акції. Для переведення в життя цього вибрано окремий комітет, котрий замовив жалібні оповістки, але друкарня заявила, що не буде друкувати, бо влада рішучо відмовила дозволу на друк. Тоді комітет вирішив уладити панахиду з одною писаною оповісткою, але коли виявилося, що місцеві консисторські кола постановили відправляти панахиди з промовами, де пятнувались лише комунізм за безбожницькі тенденції, тоді комітет, знаючи вартість промов місцевого прав. духовенства, від участи в таких панахидах відмовився. І тому церкви були порожні. Панахиди відправлялись у московській мові, а свящ. Віднбіда (був міністр У. Н. Р.) поминав „згинувших за віру і потипаючих у водах“. Після цього комітет відбув ще два засідання, зібрав протести, склав це звідомлення і постановив розвязатися

БЕРЕЖАНЩИНА

День жалоби і протесту відсвятковано у **Плаучі Великій**, пов. Бережани, дуже торжественно. Відслужено торжественні богослуження, а на сходинах членів чит. „Просвіти“ ім. Шевченка вислухано річевого й вичерпуючого реферату, що його виголосив п. Вячеслав Ласовський. Ухвалено відповідні протестні резолюції.

ДАНЦІҐ.

Заходом Союзу Українських Студентів „Основа“ святкувала українська кольонія в Данціґу 29. 10. ц. р. день жалоби і протесту. Того дня в год. 11-ій у церкві при Вайденгассе („Маріенкапелле“) відбулася Служба Божа, яку відправив о. д-р П. Вергун з Берліна в супроводі хору „Основи“. У визначеній годині церква заповнилася вщерть українським і німецьким громадянством та студентством. Були присутні представники ріжних установ, як теж і техніки. Підчас Служби Божої звернувся до присутніх о. д-р Вергун зі словом-проповідю в німецькій мові і зясував сучасне положення українського народу на Вел. Україні. Після Сл. Божої в салі „Національного Клюбу“ відбулося протестаційне віче українського студентства та громадянства. На вічу зреферовано сучасний стан українського народу в межах СРСР, ухвалено відповідні резолюції і переведено збірку жертв в користь голодуючих. Збірка дала суму 81 гульденів (при чому в церкві на заповіджену о. д-ром Вергуном збірку зібрано 40 гульденів). Гроші ці переслано до Українського Червоного Хреста. На руки президії „Основи“ в Данціґу вплинула більша кількість листів від державних інституцій і поодиноких громадян (німецьких) з висловом співчуття.

—o—

Свята 1. листопада.

ДОБРОМИЛЬ.

Листопадове свято відсвятковано цього року в Добромилі вельми урочистим богослуженням, яке відправив місцевий парох о. Господаревський в асисті о. кат. Горацького й о. Гната. В часі богослуження співав дуже гарно скріплений на це свято мішаний хор під управою о. Ковальського. По богослуженні відправлено панахиду над символічною могилою, уставленою по середині церкви та прикритою великою масою квітів. На закінчення відспівав хор „Боже Великий“. Зібрано на інвалідів квоту 15 зол. Вечором того дня мали бути виголошені реферати на тему 1. листопада, одначе з причин несприятливих відносин із в останній хвилині треба було відкликати

УЖГОРОД.

В середу 1. листопада відбулося в Ужгороді велике українське національне свято. За упокій поляглих борців за волю України відбулося в катедральній церкві помінальне богослуження, до якого станули священики д-р Вас. Гаджега, протоігумен Булик, директор Желтвай, кат. Лар і д-р Дунда. Красну проповідь про любов і оборону рідного краю виголосив о. д-р Немет.

Пополудні між 3—5 год. відвідувано могили поляглих борців української армії на цвинтарях при вул. Капушанській і на Кальварії. В 3. год. при збірній стрілецькій могилі на цвинтарі при вул. Капушанській відправив панахиду при участи стрілецького хору о. дир. В. Желтвай.

Вечором в год. 8.30 відбувся в салі кіна „Уранія“ святочний вечір. У програму входила промова д-ра Р. Волтриновича, пісні стрілецького хору, пісні дитячого хору та хору мішаного, всі під управою Д. Петрівського, деклямації, соло-співи (п. М. Кукурузова, Е. Якубінкова і п. Б. Мартинович), фортепянове соло (М. Задорівна) і гра на бандурі (п. В. Куриленко). Саля, що числить 700 місць, була виповнена по береги.

Одно питання насувалося кожному: коли є можливо зорганізувати хор із бувших стрільців Української Армії, із стрільців, що нині фізичною працею заробляють на хліб, коли є можливо зорганізувати добрий хор із малих дітей тих-же стрільців — то чому досі ніхто не зорганізував великого репрезентаційного українського хору в Ужгороді?! Невжеж наша інтелігенція гірший матеріял до організації, як галицькі стрільці? *(„Українське Слово“.)*

ДАНЦІҐ

В неділю 5-го п. м. заходом С. У. Студ. „Основа“ в Данціґу уладжено традиційне свято 1-го листопада, на яке склались реферати, деклямація і виступ хору. Невелика українська кольонія в Данціґу зібралась у студентській домівці, щоби дружно вшанувати память цієї великої історичної події та з бадьорим духом і надією на краще взятись дальше до буденної праці. На цьому святі отворено збірку жертв на „Музей Визвольної Боротьби“ у Празі.

БЕРЛІН.

Листопадове свято в Берліні відбулося дня 1-го листопада заходом „Української Громади“ в салі „Українського Наукового Інституту“. Свято, на яке зібралось значне число місцевих українців, отворив сердечною промовою голова „Української Громади“ о. д-р Петро Вергун, після чого ред. І. Витвицький виголосив святочну промову. Свято закінчилося відспіванням національного гимну. В неділю 5-го листопада відслужив о. Вергун панахиду за поляглих, на якій співав місцевий академічний церковний хор під управою п. Зарицького.

НЮ ЙОРК.

Ню Йорк, 6. листопада. (Вл. кор.) Листопадові свята цього року стягнули більше публики, як попереднього року. Видно всюди більше зацікавлення громадськими ділами, ніж передше. Нюйорське свято, що відбулося в неділю 5. листопада в Народньому Домі, стягнуло дуже богато публики, до того програма була добірна; її виповнили: співи українського хору при українській катол. церкві св. Юрія під управою Т. Онуфрика (4 виступи з 9 піснями), деклямація п-ни Ст. Перетятківної, „Імпровізація українського зірника“, сопранові соля п. М. Гребенецької (один виступ, 3 пісні), сопранові соля барітона Петра Ординського (один виступ, 3 пісні). Промову виголосив по англійськи на привіт українцям литовець К. Юргела, по українськи Омелян Ревюк. Публика була дуже піднесена на дусі.

В *Брукліні* заходом української катол. парохії св. Духа при підтримці національних товариств відбулося листопадове свято також минулої неділі в церковній галі при Норт 5-ій вулиці в добре виповненій салі. Програму виповнив хор „Молодої України“ під проводом Василя Савицького (3 виступи 6 пісень), соліст-тенор Волод. Лавошко (два виступи, 4 пісні) і дві деклямації (одна хлопяча, друга дівоча). Вступну промову виголосив місцевий парох о. Антін Лотович, реферат на тему „Значіння ідеалу для нації“ виголосив д-р С. Демидчук. В антрактах відб

„Розбудова Нації“ не застановлена.

Пишуть вам з Праги, що вістки, які появились у пресі про застановлення „Розбудови Нації“ буцімто за звязки з берлінськими гітлерівцями, не відповідають дійсности. Вістка про припинення Видавництва „Розбудова Нації“ взагалі незгідна з правдою, а арештовані на праському терені українці є під закидом розповсюднювання листівок з етнографічною картою України.

Чехословацько-радянське зближення.

МОСКВА, 20. 11. ПАТ. В Москві дожидають в найближчих днях навязання переговорів з Чехословаччиною про визнання Радянщини де юре. Повідомлення кореспондента агенції ТАС в Празі про вчорашню авдієнцію радянського посла Александровського у президента Масарика викликало в тутешніх політичних колах живі коментарі. Ті кола мають надію на унормування взаємин з СРСР і Бельгією та Голяндією. Сьогоднішня преса наводить думки тамошніх політичних діячів на тему взаємин з Радянщиною.

—o—

Царисти мають шпигунів у більшовиків.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. (Вл. кор.) „Ню Йорк Сан“ повідомляє в каблєграмі з Москви про розстріл Волод. Баран-Баранчикова, високого радянського урядовця, за шпигунство в користь організації російських монархістів. Він був головою комітету, що контролює урядову більшовицьку ґазету „Ізвєстія“. Коли прийшла чистка партії, Баранчиков перейшов довгий, але, коли його самого вислано на розсліди в одній фабриці біля Москви, його пізнав один робітник як колишнього агента царської поліції, який займався висліджуванням революційного руху між робітниками. Після того ОҐПУ прийшла до висновку, що Баранчиков стоїть в порозумінні з монархістичною організацією за границею Росії. Загалом більшовицька Чека вспіла переловити цілий список тайних проти-революційних агентів з часів царської охрани. Їх мало бути 3.000. Багато з них дісталося в руки Чеки, а дехто втік за границю. Але ще біля тисячки Чека не могла віднайти. Здогадуються, що всі вони находяться тепер в рядах комуністів під прибраними іменами, а богато з них мабуть служить як радянські урядовці.

Кількість ниґрів у Зл. Державах.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. (Вл. кор.) Спеціяльні кореспонденції деяких ґазет подають з Вашингтону обчислення населення ніґрів у Злучених Державах, яке дає 11,891.143 душ. Між ними є 104.711 професіоналістів, отже президентів колеґій, професорів, духовників, суддів, адвокатів, лікарів, дентистів, музикантів, учителів музики, учителів в народніх школах і т. п. Найбільше між ними є учителів, бо аж 54.439, відтак духовників бо 25.034, а потім ідуть музиканти в числі 10,583, шпитальних доглядачок 5,728, лікарів 3.805, президентів колеґій і професорів 2.146, дентистів 1.476 і 1.230 адвокатів, суддів і мирових суддів. Біля 40 відс. тих професіоналістів живе в північних стейтах, хоч загал чорних живе на півдні Зл. Держав.

...зате збірка на поміч інвалідам, яка принесла 30 зол. Разом зі збірками в церкві, як у полудневій частині, так і в північній частині громади, ця збірка досягнула суми 80 зол.

Рано після Служби Божої відбулися панахиди за полеглих борців у нюйорській церкві і в обох бруклинських церквах. Настрій народу був справді святочний.

—o—

ІТАЛІЯ ВИСТУПИТЬ ІЗ ЛІГИ НАЦІЙ.

РИМ, 20. XI. ПАТ. Італійська преса обговорює біланс праць Ліги Націй та заповідає, що Велика Фашистівська Рада з початком грудня розгляне відношення Італії до Ліги Націй.

В деяких колах обговорюють можливість виступлення Італії з Ліги Націй.

—o—

НАПАД НА АНГЛІЙСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

У понеділок рано невідомі напасники вибили шиби в англійському консуляті в Варшаві. Камінь, який вкинули до консуляту, був завинений в папір із написом: „Хай пропаде англійський антисемітський уряд! Домагаємося незалежної палестинської держави!“

Це вже другий напад на англійське представництво в Варшаві.

—o—

АМБАСАДОР СРСР У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

МОСКВА, 20. XI. ПАТ. Першим амбасадором СРСР у Злуч. Державах іменували Трояновського. Уряд Зл. Держав дав уже йому свою згоду.

ЩОБИ АНГЛІЯ НЕ НАТИСКАЛА НА ФРАНЦІЮ

ПАРИЖ, 20. XI. ПАТ. Авасів кореспондент повідомляє зі Женеви, що в понеділок положення не змінилося. Одинока поважніша нарада була між Саймоном і делегатом Зл. Держав Вільсоном. Він, як кажуть, поручав, щоби Саймон не робив пресії на постанови французького уряду, якому повинні оставити повну свободу ділання.

Пополудні буде нарада в мешканні ген. секретаря Ліги Авеноля. Видали навіть зарядження на випадок, колиб засідання затяглося до ночі, бо багато делегатів хотілоб мерщій вернутися до краю.

Завтра буде пленарне засідання президії конференції.

ВИБУХ ПЕКОЛЬНИХ МАШИН.

У торговельній дільниці Гавани, столиці Куби, вибухло пять пекольних машин, що заподіяли великі шкоди. Одна особа вбита, кілька важко ранених. На провінції комуністи теж почали оживлену діяльність. Нападають на цукроварні й фабрики, щоби так присилувати робітників до страйку Положення грізне, тому в Сантяго вислали на воєнних кораблях відділи війська, які мали заняти зворохоблені провінції.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ“.

Продовження Загальних Зборів Т-ва „Відродження“ відбулося в салі Т-ва „Воля“ дня 19. 11. в год. 10-ій передпол. Присутніх 30 відпоручників і членів. Збори відкрила голова Т-ва *д-р Софія Парфанович*, проводив дир. *Іван Герасимович*. Реферат виголосив *д-р Іван Раковський* п. н.: „Перші відродженецькі кадри“. Потім були діловні звіти голови і касієра дир. *Чубатого*.

До Ради Т-ва була тільки одна листа. Вибрали: д-р Софія Парфанович — голова; члени Головної Ради: проф. Юліян Камоненецький, інж. Іван Прокопів, дир. Пилип Болчук, інж. Василь Баричко, дир. Петро Чубатий, мґр. Роман Ґут Кульчицький, мґр. Петро Ісаїв, о. Мирон Прийма, студ. Іван Костюк, студ. Михайло Коржан; заступники: Ярослав Літинський, Роман Щур, Дмитро Сачинський. Контрольна Комісія: д-р Іван Раковський, дир. Іван Герасимович і студ. Дмитро Кузик.

Після вибору З. З. ухвалили резолюції: 1) висказати подяку і признання за працю дотеперішній Головній Раді; 2) візвати ціле українське громадянство до активної співпраці в Т-вом; 3) візвати всі українські т-ва і громадянство, щоби устроювали всякі імпрези без алькоголю; 4) візвати пресу, щоби не поміщувала прoалькогольні і пронікотинні реклями і всіх тих підприємств, що піддержують алькогольне і нікотинне споживання; 5) загострити боротьбу з тютюном, зокрема уповажнюють Т-во до зміни статуту (до викинення слів: „до вмові від куріння“); 6) змінити відзнаку Товариства; 7) домагатися від Головної Ради удалити в цьому діловому році ювилейне свято з приводу 25-літнього іствування Товариства.

По ухваленні цих резолюцій і декількох ... предложень закрито Заг. Збори в год. 12.15 ...

ВИБОРИ В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 20. XI. ПАТ. Урядовий денник оголошує декрет про розвязання парляменту. Нові вибори визначено на 20. грудня, вибори до сенату відбудуться 28. грудня. Новий парлямент збереться 10. січня 1934.

—o—

ВІЙСЬКОВИЙ ПАКТ МІЖ СРСР І ЗЛ. ДЕРЖАВАМИ.

У японських політичних колах кажуть, нібито між СРСР і Зл. Державами прийшло до військового пакту. Зл. Держави зобовязалися за господарські привілеї своїм коштом зреорганізувати більшовицьку армію на Дал. Сході, фінансувати скріплення фльоти СРСР, а на випадок війни доставляти для СРСР харчі й муніцію.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 11-100

— **Ігнат,** Львів, Куркова 24 приймає управу реальностей у Львові. 604 3—5

— **Школа танців п. Витвицького** — Нар. Дім, вул. Рутовського 22/І., розпочинає у вівторок 21. ц. м. курси модерних і нац. танців. Вписи і інформації там-же від 5—8 веч. Тел. 73-14. 619 1-1

— **В намірі української молоді.** Дня 21. ц. м. в празник св. Архистратига Михаїла, патрона католицької акції української молоді відправиться в церкві св. Юра у Львові при престолі св. Архистратига Михаїла в 8. год. Архиерейська Служба Божа в намірені католицької акції української молоді.

— **Звичайні загальні сходини для Порадні вибору звання** з огляду на заповіджену газову атаку замісць в суботу відбудуться в понеділок 27. ц. м. в год. 6 вечором в домівці „Рідної Школи“ у Львові, вул. Словацького 14/ІІІ. Участь членів обовязкова.

— **Українська Студентська Громада** в Кракові подає до відома, що вибраний на заг. зборах 4. ц. м. виділ уконституувався так: голова — Головацький Володимир, студ. мед.; І. заст. голови — Даниш Тарас, студ. мед.; II. заст. голови — Сташко Теодосій, студ. філ.; І. секретар — Карпишин Михайло, студ. прав; II. секр. — Дебера Володимир, студ. мед.; бібліотекар— Винників Ірина, студ. філ.; скарбник — Тарнавський Роман, студ. мед.; самодопомог. реф. — Паньків Роман, студ. агр.; реф. звязку — Макушка Ірина, студ. прав.; реф. секцій — Андріїшин Роман, студ. прав.; господар — Музичак Микола, студ. прав.

— **Новий римо-кат. деканат у Сх. Галичині.** Архиепископ Твардовський видав розпорядок, яким утворено новий римо-кат. деканат у Східній Галичині, а саме у Зборові. До того зборівського деканату будуть належати парохії: Озірна, Оліїв, Поморяни, Зборів, Залізці, Кутківці, Мільно, Тростянець Великий і Плауча, що дотепер входили в склад деканатів брідського й золочівського. — Одночасно з тим покликано до життя нову римо-кат. парохію в Суховолі, до якої належать місцевости, вилучені з парохії в Бродах.

— **Концерт Норберта Арделлі,** ліричного тенора королівської опери в Римі, відбудеться у Львові в четвер 23. ц. м. Арделлі поляк зі Станиславова, музичну освіту дістав у Медіоляні й Америці. Концерт уладжує Бюро Тірка.

— **В справі статистики винограду.** Культура винограду це важна проблема нашої полудневої країни. Щоби мати докладний образ розвитку цієї галузи промислу, треба би зібрати точні дати з поодиноких сіл Східної Галичини, головно повітів: Заліщики, Борщів, Гусятин, Товмач, Чортків, Бучач, Городенка й Покуття. Для „Українського промислово-торговельного Вістника“, що виходить у Варшаві, збираю матеріяли з обсягу плекання винограду на полу... невих наших землях, а саме: 1) скільки корчів (1, 2 і 3 літних) виноградових кущів, морелів, кавунів і мельонів посаджено цього року в даnім селі; 2) прізвища людей, що управляють виноград; 3) який урожай (винограду) був того року; 4) скільки кільограмів пересічно зібрано у цьогорічному сезоні в селі або в повіті: 5) які є вислідн виноградової господарки і садовництва. Ці дати потрібні доконче до експортового торговельного Альманаху, який іде у світ, навіть до Америки. Тому прошу всі парохіяльні уряди і кооперативи надсилати ласкаво точне звідомлення з кожної місцевости, де росте виноград, взагалі про все, що має якийнебудь звязок з тим промислом і торговлею. За те вже згори всім людям доброї волі складаю щиру подяку. Знимки плянтацій винограду і оригінальні краєвиди дуже побажані. Інформації слати на адресу: Юліян Соневицький, прокурент фірми, Львів, Личаківська 98.

— **„Двійка“ не буде перешкодою для ученика.** Нові шкільні приписи устійнюють м. і. час тревання шкільного року в гімназіях на 205 днів занять, після відрахування свят і ферій. Новиною є введення двох пополудневих годин у тижні для гор і шкільних забав. Оцінку для учеників м-ство устійнило не лише на основі їх знання, а теж на основі умового розвитку та їх зацікавлення предметом і їх участи у шкільному житті. Перехід із 1-ої кляси до 2-ої, і з 2-ої до 3-ої може виїмково відбутися, хоч ученик має на свідоцтві недостаточний степень із одного предмету.

— **Хто виграв на льотерії?** В другім дні тягнення держ. клясової льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 23674, 78950. 20.000 зол. на ч. 161508. 5.000 зол. на ч. 71349, 35252. 2.000 зол. на ч. 9327, 43046, 87667, 111256, 165376. 1.000 зол. на ч. 100049, 120569, 152426, 160635. 500 зол. на ч. 7685, 15186, 27252, 48399, 146028. 400 зол. на ч. 29731, 22039, 38867, 69274, 77859, 90668, 96937, 103424, 114471, 139545 157559, 158457.

— **Минув речинець б. берестейським вязням.** У понеділок минув речинець, визначений б. берестейським вязням для зголошення до відсидження вязничної кари. Ліберман і Праґер виїхали на основі легальних пашпортів; Вітос Баґінський та Кернік перейшли кордон нелеґально. Вони одержать судові візвання за посередництвом консулятів. Колиб вони не зголосилися, їх не видадуть польській владі на основі міжнародньої конвенції, яка опікується політично засудженими. Всім засудженим зараховують слідчий арешт, а кавції, які вони зложили після присуду І. інстанції, сконфіскують на покриття судових коштів.

— **Закриття „Відродження“ в Луцьку.** Луцький повітовий староста припинив і вніс на закриття філії Т-ва „Відродження“ в Луцьку.

—**Після вбивства наймички.** У звязку з жахливим душогубством наймички Зальотівни при вул. Гофмана ч. 4. у Львові виявилося, що вона мала багато адораторів із т. зв. міських шумовин. Докладно не знала їх. Останній, який нібито хотів женитися з Зальотівною, здавався їй підозрілим. Переконалася, що він обманює її, нібито хоче з нею женитися, бо хоч дала йому 4 зол. на метрику, він грошей не вислав до її рідного села. „Наречений“ брав часто гроші від Зальотівни. Зальотівна оставила синка. Згаданий вбивник Зальотівни це жонатий чоловік, а всеж навязував знайомства з дівчатами, які під покришкою подружжя вихісновував фінансово. Часто виступав у характері поліційного агента й так допускався ріжних надужить. Раз навіть був засуджений на кару тюрми за проступок. Ствердили, що злочинець оглушив Зальотівну ударом, або що стиснув їй шию петлею, а щойно потім узявся до грабежі. Один зі свідків зізнав, що бачив крізь вікно, як Зальотівна лежала нерухомо на ліжку, а рят. стація застала її на долівці. Видно, що вбивник після ограблення хати вернувся до кухні й щоби затерти сліди злочину, облив свою жертву нафтою та підпалив. Поліція одержала вже вістки, де вбивник скривається. Секція тіла Зальотівни мала відбутися в понеділок, та воно таке спалене, що колиб його торкнутися розсипалося би зовсім. Тому перед похороном тіло не зодягнуть, лише загорнуть у простирадло.

— **Краєва хроніка.** У фірмі Плахцінського в Дрогобичі вибух страйк робітників наслідком недодержання умови. — В місті Кемпно біля Познаня появилося 5 диків, які вбито.—У Жмигороді пов. Ясло Давид Курцман розбив сокирою пов. екзекуторові голову, коли переводив у його матері екзекуцію.— У Ходорові померла Марія Бряняк, проживши 112 літ. Її мати вмерла у 119 році життя. — Поліція в Ходорові арештувала Дмитра Калачинського з Юшковець за поширювання комуністичних летючок.

— **Військовий віз під потягом.** У Володимирі на Волині залізничий потяг наїхав на військовий віз, яким їхало двох майорів, Садовський та Гептер і один гарматчик, що був візником. Віз розбило, а обох старшин викинуло на заліз...

ОЛЬГА З ДОБРЯНСЬКИХ КАРХУТОВА,

вдова по бл. п. професорові академ. гімназії, професорові й деканові Духовної Академії о. Д-р Спиридонові, — упокоїлася дня 20. листопада 1933. по довгій та тяжкій недузі в 61. р. життя.

Похорон відбудеться в середу, дня 22. листопада ц. р. в 2. год. попол. з крипти при вірменській архикатедральній церкві на Личаківський Цвинтар. — В. І. П.

ничий шлях, причім оба тяжко потовклися. Візникові нічого не сталося. Причиною катастрофи було те, що коли він переїздив шини, замкнено рампу перед потягом.

— **В мароканському полоні.** До Варшави прийшла вістка, що підчас недавних боїв еспанської чужоземної легії з мароканськими племенами коло 1000 легіоністів дісталося в полон переможців. Між ними є багато людей з Польщі. Дике племя потягло полонених в гори Атляс. Що з ними сталося, покищо не знати. Польський Червоний Хрест рішив видобути їх з неволі, але за успіх не ручить.

— **Ріжні вістки.** В Німеччині оголошено урядовий розпорядок, що відбирає академічний титул доктора кожному, хто допуститься нелояльности супроти держави або німецького народу. — Рекорд несливости в Злучених Державах побила одна курка, що за 48 тижнів знесла 285 яєць і здобула першу нагороду.

— **Гімназист убив маму.** В Будапешті 15-літн. гімназист Діонізій Земплен вбив сокирою рідну маму, розведену жінку професора університету. До батькової хати вкинув записку з повідомленням про вбивство, а сам пропав невідомо де.

— **Богослужения в літаку.** Паризький „Ля Крова" повідомляє, що в свято Ісуса Христа володаря моря, над Корінтійським заливом і Патрасом відправили перше богослужения в повітрі на гідроплані, який курсує між Сайгоном і Марселією. Відправляв богослужения чернець, що їхав із французьких місій на Сході до Марселії. Він дістав до того уповаження. До Служби Божої служив черцеві один із подорожних.

— **Атентати на памятники у Франції.** Як ми вже повідомляли, ушкоджено Бріянів памятник у його посідости. Атентат цей виконав один селянин. У відплату за це в Парижі публіцист Лереку ушкодив памятник поета Деруледа.

— **Нове людське племя.** До Монтреалю в Канаді вернула антропольогічна експедиція, яка переводила наукові досліди в Гімаляях. Експедиція відкрила в одній закутині Тибету малий народець, що числить усього 400 осіб і є мабуть халдейського походження, бо вживає клинового письма. Люди живуть у підземних печерах і то на значній височині. Характеристичною рисою того народу є довговічність, бо багато людей дожило, як ствердила експедиція, 120 років і зовсім не виглядають на старих. Свою довговічність завдячують надзвичайно гігієнічному способі життя та ростинній поживі.

— **Світова продукція збіжа.** Міжнародній рільничий інститут у Римі обчисляє цьогорічну продукцію пшениці на 753 міліонів квінталів (сотнарів), з чого на європейські краї припадає 370 міл., на Польщу 18 міл. Світову продукцію жита обчисляє на 253 міл. квінталів, з чого сама Европа продукує 243 мі. На першому місці серед європейських продуцентів стоїть Німеччина зі скількістю 87 міл. Продукцію ячменю на світі обчисляють на 247 міл., вівса на 342 міл., з чого на Европу припадає 168 міл., на Німеччину 68 міл., на Польщу 24 міл. квінталів.

— **Таємна експльозія** склалася на англійськім кораблі „Сіті оф Кайро", що стояв на якорі в Порт Саіді. Наслідки експльозії були страшні: 1 старшина залоги і 4 моряки втратили життя. Винуватців експльозії покищо не викрили. Познаки вказують на те, що якісь протианглійські чинники, мабуть араби, підложили пекольну машину.

— **Научний інститут для шинкарів.** В Ню Йорку отворено американський інститут для шинкарів („бартендерів"). Є це школа, як мішати напитки. На отворенні школи явилося більше репортерів та фотографів, ніж учнів. Коли проф. Р. Гірвін почав викладати своїм 8 студентам, коли вони мають самі наливати горівку для гостей, а коли гостям дається волю вживати цього важного напитку, електротехніки почали кричати, щоби приготовити все для фільмової знимки. Лекцію перервали, а тоді прийшло 6 молодих діачат на науку, як стояти коло „бари" (шинквасу). Вони радо згодилися бути учеництами в інституті, щоби дістатися на фільму. Другий професор Чарлз Массі почав перекидати фляшки по барі також для інструкції студентів. Фляшки були порожні і тому лекція мусіла обмежитися лише до теорії. Але серед розмови з репортерами професори всплили розказати щось про тайни шинкового знання, як варта навчитися також і ляїкам.

— **Будуть Тобі заздрити.** Твої приятельки позаздрять Тобі, коли довідаються, що вживаєш прегарного пудру 5 Fleurs.Forvil, який так знаменито підкреслює Твої привабі.

Дописи.

САМБІР.

Просвітна анкета. Дня 13 ц. м. відбулася заходом філії „Просвіти" в Самборі в салі „Української Бесіди" просвітна анкета. Заступлених було 45 на всіх 65 читалень повіту. Присутніх осіб було понад 100. По вище двохгодинім рефераті відпоручника Матірнього Т-ва п. Дужого виявлалася гаряча дискусія, в якій поодинокі промовці торкнулись багатьох болячок нашого освітнього життя. Одначе деякі люди, замісць застановитися над дійсним оздоровленням відносин самбірської філії „Просвіти", використали анкету для своїх традиційних політично-партійних порахунків. Тому пора вже раз скінчити з партійництвом на терені „Просвіти" і взятися за дійсну організацію просвітнього життя повіту, який саме завдяки політичним тертям у філії „Просвіти" стоїть на дуже низькому організаційному рівні.

Шкільний плебісцит у Самбірщині. Дня 14. ц. м. вечором відбулася нарада представників усіх культурно-освітних товариств Самбора в справі переведення шкільного плебісциту. Було присутніх понад 20 осіб. У склад повітового плебісцитового комітету увійшла ціла старшина Кружка „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка з головою д-ром М. Галущинським на чолі та всі присутні на нараді. Рішено перевести шкільні плебісцити у всіх селах, де минулого року не було плебісциту, навіть колиб там була українська викладова мова, та в тих селах, в яких м. р. вправді переведено плебісцит, але в яких не минуло ще тоді 7 літ від останнього плебісциту. Крім цього рішено вислати до всіх свідомих громадян повіту заклик творити якнайскорше місцеві плебісцитові комітети з рівночасним запрошенням явитися 30. листопада 11 год. передпол. на анкету, на якій мгр. Антін Луцький докладно зреферує спосіб переведення плебісциту на основі обовязуючих законів.

——o——

Листування Редакції.

Хв. Управа кооперативи „Надія" в Болехові: Допис про ювилей „Надії" помістили ми ще в ч. 286 „Діла" з 30. X. Кілька останніх рядків (про інцидент з поліцією) мусіли ми викреслити, аби не наражувати нашого органу на конфіскату.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 21. XI. год. 6. веч. „Цид" Корнея (шкільна вистава).

Середа, 22. XI. год. 7.30 веч. „Фрайляйн Доктор".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 21. XI. год. 7.30 веч. „Моя сестра та я".

Середа, 22. XI. год. 7.30 веч. „Моя сестра та я".

Концертове Бюро Тірка:

Четвер, 23. XI. Концерт Арделлі, ліричний тенор.

Кіна.

АДРІЯ: „Голос пустині".
АПОЛЬО: „Шпіон у маскі" (Гаррі Ердонієва).
АТЛЯНТИК: „Кавальказа".
ВАНДА: „Пожадана".
КАСІНО: „1002-га ніч" (Мозжухин).
КОПЕРНИК: „Новітній Робінзон" (Дуглас Фербенкс).
КОЛІСЕЙ: „Забута мельодія", ревія „Шось на біс".
МАРУСЕНЬКА: „Втрачений експрес", „Геть із тещею!"
МІРАЖ: „Конгрес танцює".
МУЗА: „Дивний дім" і комедія.
ПАЛЯС: „Мушу тебе здобути" (Іван Кепура).
ПАН: „Цілунок перед зеркалом" і „Ромео та Юлія".
ПАСАЖ: „Напянковані люди без совісти" (Кен Мейнара).
ХИМЕРА: „Кавальказа".
СТИЛЕВЕ: „Дика дівчина" та ревія „Автомат кохання".
УТІХА: „Братерство народів" і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 21. листопада 1933.

Відень (517.2) 17.20, 22.10 Солісти; **Братислава** (279.3) 17.50 Легка музика; **Брно** (341.7) 16.50, 20.55 Концерт, 21.45 Гумор; **Кошиці** (293.5) 17.00 Концерт військ. музики; **Мор. Острава** (263.8) 12.35 Концерт, 20.25 Легка музика; **Прага** (488.6) 20.20 Обичаєві нар. пісні; **Лягті** (1796) 19.35 Співи; **Гайльсберг** (276.5) 20.10 Камер. музика, 21.40 Пісні в супр. лютні; **Кенігсвустергаузен** (1634.9) 10.50 Вес. програма для дітей, 17.30 Хор. пісні, 20.05 „Цирульник із Багдаду" оп. Корнеліюса; **Лайпціг** (389.6) 10.10 Нар. пісеньки, 12.00 Музика в домі, 17.20 Діточі пісеньки, 19.10 Нар. музика; **Букарешт** (394.2) 20.00 Співи; **Будапешт** (550.5) 17.00 Популярна музика, 18.20 Фортепян; **Мілано** (331.5) 20.30 Оперетка; **Рим** (441.2) 20.30 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера.

Середа, 22. листопада 1933.

Відень (517.2) 12.00, 17.25, 21.45 Концерт, 13.10 Легка музика; **Братислава** (279.3) 16.00 Концерт; **Брно** (341.7) 19.40 Пісні; **Прага** (488.6) 20.05 Фестіваль; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) 17.40 Бетовенів квартет; **Букарешт** (394.2) 20.00 Фортепян, 20.45 Вок. ресітал; **Будапешт** (550.5) 18.10 Смичковий квартет, 19.30 „Паяци" оп. Леонкавалля, „Копелія" Делібеса; **Мілано** (331.5) 11.15 Тріо, 17.10 Вок. концерт; **Рим** (441.2) 14.15, 17.15, 22.00 Легка музика, 20.45 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 21. листопада 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Сальонова музика; 12.35 Метерольог. вістки; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Маловідомі фр. симф. твори (з грамофону), 16.40 Куток мови; 16.55 Легка музика, пісеньки; 18.20 Музична скринька; 18.40 Всячина; 18.50 Популярні оп. фантазії (грамофон); 20.00 Концерт (музика, співи); 22.00 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Середа, 22. листопада 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 11.55 Комунікати, грамофон; 12.05 Популярна музика з грам. плит; 12.38 Старі оперетові мельодії; 15.25 Експортові вістки; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Арії та пісні (Рехтлебен, баритон); 16.00 Концерт малого піяніста Штрікса; 16.40 Листи та програми; 16.55 Камер. концерт; 18.20 Легка музика; 19.05 Всячина, грамофон; 19.25 Академики літератури; 19.45 Спортові вістки; 20.20 Пісеньки про цвіти; 20.25 Орхестра гітаристів; 21.00 Фейл. „Мої фабрики"; 21.15 Фортепян; 22.00 Відчит есперанто; 22.20 Грамофон; 22.35 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамоф.

——o——

БІРЖА.

ГРОШІ.

В понеділок у Львові в приватних оборотах платили за долара 5.39. Банк Польський платив 5.39 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 28.96, Париж 34.86, Берлін 212.50, Цюріх 172.59, Амстердам 359.20, Нюйорк кабель 5.46, Нюйорк чеки 5.44.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам для 20. XI.: масло зол. 3.10, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця 4.80—5.00 зол. за копу. Тенденція на ті всі артикули сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Леся Українка на Буковині. Відчит на цю тему виголосить **Д-р Василь Сімович у Кружку ім. Ганни Барвінок** дня 22. листопада (середа) в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. Численно явитися взиває членів Старшина Кружка. Гостям раді. 688

З нагоди імянин Директора М. Холевчука зложили службовики „Сільського Господаря" 35 зол. на „Рідну Школу".